

Datum 2021-10-20 Diarienummer UN 2021/0173

Kammarrätten i Stockholm
Avd34.fst@dom.se

Slutförande av talan i kammarrättens mål nr. 5211-21

Danderyds kommun (fortsättningsvis kommunen) har beretts tillfälle att slutföra sin talan¹ och ger härmed in sitt yttrande.

Yrkanden, inställning och åberopade handlingar

Kommunen vidhåller yrkandet att kammarrätten måste undanröja förvaltningsrättens dom och fastställa utbildningsnämndens beslut av den 3 februari 2021 (§ 1). Utbildningsnämndens beslut strider inte mot lagen, jfr. 13 kap. 8 § 4 p. kommunallagen (2017:725).

Motpartens yrkande om att kammarrätten ska fastställa förvaltningsrättens dom bestrids.²

Kommunen åberopar tidigare ingivna yttranden, särskilt kommunens överklagande till kammarrätten av den 9 juli 2021. Kommunen vidhåller och *förtydligar* att domen måste undanröjas och utbildningsnämndens beslut fastställas på grund enligt följande.

- Förvaltningsrätten har gått utöver, eller i vart fall utvidgat, ramarna för en laglighetsprövning till att i det närmaste gå in på en prövning av lämpligheten av beslutet.
- Förvaltningsrätten har ställt mer långtgående krav än vad barnkonventionen ger stöd för.
- Förvaltningsrätten har beaktat omständigheter som klaganden inte anfört.
- Förvaltningsrättens krav på att ett ställningstagande om barnets bästa ska tas innan beslut fattas, synes främmande och *oförenligt med kommunal rätt*.
- Förvaltningsrätten har förbisett att uttryckligt ställningstagande utifrån barnets bästa dessutom faktiskt tagits.³

¹ Aktbilaga 15 i KamR mål nr 5211-21.

² Likaså bestrids yrkandet om inhibition, som kammarrätten redan prövat.

³ Se sammantaget vidare kommunens överklagande till kammarrätten av den 9 juli 2021.

Datum 2021-10-20 Diarienummer UN 2021/0173

Prövningen i målet

Kommunen delar motpartens uppfattning om att barnkonventionen ska följas, och flera av de resonemang motparten för om barnets bästa och om barn som rättighetsbärare. Dessa förutsättningar är i mångt och mycket självklara.

Emellertid måste bestämmelserna om laglighetsprövning och andra bestämmelser i kommunallagen följas. Barnkonventions inkorporerande i svensk lag kan inte omkullkasta befintlig lagstiftning.

Som det förstås har motparten slutligen gjort gällande att utbildningsnämndens beslut strider mot lagen.⁴

Slutförande av talan

Hur grundsärskolan lämpligen ska organiseras har beretts under cirka tre till fyra års tid av kommunen. Flera delbeslut har fattats och utredningar vidtagits, med barnets bästa i främsta rummet, innan utbildningsnämndens tog det aktuella beslutet som nu är i fråga.

Utbildningsnämnden tog till exempel den 16 december 2020 beslut att återremittera ärendet, med uppdrag till bildningsförvaltningen att tydligare redovisa alternativens för- och nackdelar och på vilket sätt *varje barns enskilda behov* skulle kunna tillmötesgåas vid flytt av grundsärskolan.⁵ Bildningsförvaltningen redovisade till tjänsteutlåtandet den 28 januari 2021⁶ en separat redogörelse⁷ av för- och nackdelarna med alternativen och hur barnens individuella behovsinventering och anpassning skulle göras. Tjänsteutlåtandet den 28 januari 2021 och redogörelsen låg till grund för utbildningsnämndens beslut, nu i fråga. Läs vidare i den bifogade redogörelsen om de bedömningar som gjordes, bilaga 2 till detta yttrande.

Barnen i den särskilda undervisningsgruppen på Vasaskolan har varit inskrivna i särskola, bedömts eventuellt tillhöra särskolan eller haft diagnos inom autismspektrat. Barnen som berörts av flytten till Kevingskolan, vilken ligger ca 2 km bort från Vasaskolan, är förhållandevis små, födda år 2012-2014. Kommunen har gjort stora ansträngningar för att dels anpassa förfarandet till barnen i den särskilda undervisningsgruppens ålder och

⁴ Jfr. 13 kap. 8 § 4 p. kommunallagen.

⁵ Bilaga 1.

⁶ Tjänsteutlåtande den 28 januari 2021 (för tjänsteutlåtandet, se kommunens överklagande till kammarrätten av den 9 juli 2021, bilaga 1).

⁷ Bilaga 2. Denna är ursprungligen bilagd till kommunens tjänsteutlåtande den 28 januari 2021 (för tjänsteutlåtandet se, kommunens överklagande till kammarrätten av den 9 juli 2021, bilaga 1).

Datum 2021-10-20 Diarienummer UN 2021/0173

mognad, dels inhämta vårdnadshavarnas synpunkter utifrån deras position som barnens målsmän och företrädare.

Kommunen har vägt in barnens bästa. Kommunen har lyssnat på barnen bland annat genom att ta in underlag från vårdnadshavare, lärare och elevassistenter. Vidare har både rektor och kommunen (bildningsdirektören och ledamöter i Utbildningsnämndens beredningsutskott) på eget initiativ arrangerat ett föräldramöte för att hämta in vårdnadshavarnas tankar och synpunkter kring sina barns bästa. Rektor har haft enskilda samtal med flera av vårdnadshavarna. En tjänsteman på kommunen har ringt upp alla vårdnadshavare för att enskilt informera (parvis för de som varit gifta) och dessutom erbjudit uppföljande samtal veckan därpå, vilket i princip samtliga vårdnadshavare tackat ja till. Kommunen har också bett vårdnadshavarna att var för sig inkomma med sina och barnets synpunkter. Vårdnadshavarna har inte inkommit med synpunkter var familj för sig, utan inkommit med den gemensamma SWOT-analys som finns i ärendet.

Det motparten anfört ändrar inte kommunens uppfattning på någon punkt. Utbildningsnämndens beslut strider inte mot lagen. Kommunen vill nedan göra några enstaka tillägg och förtydliganden till kommunens överklagande till kammarrätten av den 9 juli 2021 enligt följande.

Ställer mer långtgående krav än vad barnkonventionen ger stöd för

Av 1 § lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter framgår att barnkonventionen ska i *originaltexternas lydelse gälla som svensk lag*. Den engelska och franska originaltexten, tillsammans med en svensk översättning, har intagits som en bilaga till lagen.

Svenska domstolar ska lägga konventionens originaltext till grund för sin rättstillämpning, och tolka konventioner genom folkrättsliga principer i wienkonventionen.⁸ Enligt artikel 31.1 wienkonventionen ska en konvention tolkas ärligt, ”*in good faith*”, i enlighet med den gängse meningen av konventionens uttryck, sedda i sitt sammanhang, och mot bakgrund av konventionens ändamål och syfte.⁹ En tolkning av konventionen måste börja i konventionens uttryck, nämligen ordalydelsen.¹⁰

Notera att originaltexternas i barnkonventionens artikel 3.1 stadgar att ”*the best interests of the child shall be a primary consideration*” och ”*l'intérêt*

⁸ Jfr. prop. 2017/18:186 s. 81-84, Ds 2019:23 s. 37-38.

⁹ Jfr. prop. 2017/18:186 s. 81-84, jfr. Ds 2019:23 s. 37-38.

¹⁰ Jfr. Ds 2019:23 s. 38.

Datum 2021-10-20 Diarienummer UN 2021/0173

supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale".¹¹ Även om den svenska översättningen ger uttryck för att barnets bästa ska "bedömas", är det inte överensstämmande med vare sig den engelska eller franska originaltexten, vilka är antagna som svensk lag och har företräde framför den svenska översättningen.

Sammantaget ger artikel 3 inte något stöd för att ett uttryckligt ställningstagande om barnets bästa ska tas, innan det faktiska beslutet fattas. Att barnets bästa ska vara av "primary consideration" och "considération primordiale" ger inte stöd för ett sådant ställningstagande.

Utbildningsnämndens beslut strider alltså inte mot lagen. Förvaltningsrättens dom ska följaktligen undanröjas och utbildningsnämndens beslut fastställas.

Beaktat omständigheter som klaganden inte anfört

Förvaltningsrätten får inte beakta några omständigheter än de som klaganden hänvisat till före överklagandetidens utgång.¹² Domstolen är förhindrad att beakta sådana felaktigheter som domstolen själv upptäcker, eller som framkommer genom till exempel kommunens yttrande.¹³

Även om motparten nu, efter förvaltningsrättens meddelade dom, menar att barnkonventionen ställer krav på att ställningstagande om barnets bästa ska tas, innan beslut i sak fattas¹⁴, har dessa argument lämnats efter överklagandetidens utgång. Det är klaganden som måste visa att det överklagade beslutet är olagligt på någon av grunderna i 13 kap. 8 § kommunallagen.

Förvaltningsrätten har beaktat andra omständigheter än de som klaganden hänvisat till före överklagandetidens utgång, varför förvaltningsrättens dom ska undanröjas och utbildningsnämndens beslut fastställas.

Krav på att ett ställningstagande om barnets bästa ska tas innan beslut fattas, synes främmande och oförenligt med kommunal rätt

Av 5 kap. 53 § samt 6 kap. 33 § kommunallagen framgår att ärenden i fullmäktige eller nämnd avgörs genom att ordföranden lägger fram förslag till beslut. Förslagen ska vara utformade så att de kan besvaras med JA eller

¹¹ Se bilagorna till lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

¹² Jfr. 13 kap 7 § kommunallagen.

¹³ 13 kap. 7 § kommunallagen, JUNO, Karnov kommentar, den 27 september 2021.

¹⁴ Aktbilaga 14, s. 2 och 4 i KamR mål nr 5211-21.

Datum 2021-10-20 Diarienummer UN 2021/0173

NEJ. Ordföranden ska därefter redovisa sin uppfattning om vad som har beslutats och bekräfta beslutet med ett klubbslag, om inte omröstning begärts.

Kommunallagen innehåller inte ett krav på motiverade beslut.¹⁵ I sådana fall barnkonventionen bedöms innehålla ett krav på att ett ställningstagande om barnets bästa ska tas, innan beslut i sak fattas, behöver kommunallagen skrivas om för att tydliggöra hur ett sådant ställningstagande ska tas. Ett krav på sådant ställningstagande är inte förenligt med kommunallagen som den ser ut idag.

Utbildningsnämndens beslut strider alltså inte mot lagen. Förvaltningsrättens dom ska undanröjas och utbildningsnämndens beslut fastställas.

Avslutningsvis

Med hänvisning till kommunens tidigare ingivna handlingar och särskilt överklagandet till kammarrätten av den 9 juli 2021 samt detta slutförande av talan överlämnas målet till kammarrätten för prövning.

Dag som ovan

Monica Renstig
Utbildningsnämndens ordförande

Kent Henningson
Bildningsdirektör

Bilagda handlingar i ärendet

1. Utbildningsnämndens beslut den 16 december 2020, 119 §.
2. Redogörelse av för- och nackdelar med samlokalisering av grundsärskolan jämfört med bibehållen verksamhet i den organisation som Vasaborgs och Sörgårdens elever befinner sig i idag. Samt en ekonomisk redogörelse.

Denna är ursprungligen bilagd till kommunens tjänsteutlåtande den 28 januari 2021 (för tjänsteutlåtandet se, kommunens överklagande till kammarrätten av den 9 juli 2021, bilaga 1).

¹⁵ Jfr. 2 och 32 §§ förvaltningslagen (2017:900) *e contrario*.